

Algemeen	
Onderwerp	Tussenevaluatie verlengde pilot mensenhandel
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Afke Jong
Eenheid	Sturing
E-mail	a.jong@regiogv.nl
Kenmerk	21.0000947
Datum	4 maart 2021

Voorstel

Nummer	Omschrijving
Voorstel 1.	Kennisnemen van de tussenevaluatie.
Voorstel 2.	Vaststellen van de prioriteiten voor de komende periode.

Behandeling

Datum	Overleg	Doel	Conclusie
16-02-21	Ambtelijke klankbordgroep	Adviseren	Akkoord met prioriteiten, geen opmerkingen.
23-02-21	Uitvoeringsoverleg	Adviseren	Akkoord met opmerking dat er weinig ruimte is voor opleiding bij de USD.
04-03-21	Directie-overleg	Vaststellen	Akkoord.
18-03-21	Portefeuillehoudersoverleg	Vaststellen	
22-04-21	AVO	Adviseren	

Toelichting

Beknopte toelichting

In juni 2020 hebben de gemeenten besloten de pilot aanpak uitbuiting en mensenhandel te verlengen tot 2022 en de uitvoering ervan als plustaak onder te brengen onder het dak van het Zorg en Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek waarbij de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid bij het PFHO-SD ligt (voorstel met kenmerk 20.0003493).

In bovengenoemd voorstel is vastgesteld dat het doel van de verlenging is om in iedere gemeente het *basisniveau bestuurlijke aanpak van mensenhandel* in te richten zodat zij de gemeente hieraan met ingang van 1-1-2022 voldoet.

In deze tussenevaluatie presenteert de projectgroep mensenhandel (bestaande uit de projectleider, ketenregisseur, zorgcoördinator, adviseur OOV gemeenten Hilversum en BEL-combinatie, manager van het Zorg en Veiligheidshuis en, op afroep, Bureau Regionale Veiligheidsstrategie) de stand van zaken na het eerste halfjaar van de verlenging en de prioriteiten voor de komende periode.

Bijlage(n)

Nummer	Omschrijving
Bijlage 1.	Tussenevaluatie verlengde pilot mensenhandel

Tussenevaluatie verlengde pilot mensenhandel

Algemeen	
Aan	Gemeenten
Van	Afke Jong (namens de projectgroep mensenhandel)
Datum	5 februari 2021
Verspreiden	Ja
Kenmerk	21.0000943

Aanleiding

In juni 2020 hebben de gemeenten besloten de pilot aanpak uitbuiting en mensenhandel te verlengen tot 2022 en de uitvoering ervan als plustaak onder te brengen onder het dak van het Zorg en Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek waarbij de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid bij het PFHO-SD ligt (voorstel met kenmerk 20.0003493).

In bovengenoemd voorstel is vastgesteld dat het doel van de verlenging is om in iedere gemeente het *basisniveau bestuurlijke aanpak van mensenhandel* in te richten zodat zij de gemeente hieraan met ingang van 1-1-2022 voldoet. Dat is het geval als de gemeente:

- werkt aan actieve signalering van mensenhandel (bewustwording);
- een functionaris heeft die optreedt als contactpersoon binnen de gemeente en bekend is met de bestuurlijke mogelijkheden om op te treden tegen mensenhandel en bekend is met de instanties waar slachtoffers mensenhandel terecht kunnen;
- gemeentelijk beleid en lokale regelgeving zodanig inrichten dat het de aanpak van mensenhandel structureel ondersteunt. Beleid gericht op prostitutie, met daarbij aandacht voor voorlichting en hulpverlening aan prostituees en de aanpak van seksuele uitbuiting, is hier onderdeel van.

De gemeenten werken regionaal samen en hebben een ketenregisseur en een zorg coördinator aangesteld die hen ondersteunen in de aanpak. Daarnaast is er een regionaal projectleider aangewezen vanuit het programma bescherming en opvang.

In deze tussenevaluatie presenteert de projectgroep mensenhandel (bestaande uit de projectleider, ketenregisseur, zorgcoördinator, adviseur OOV gemeenten Hilversum en BEL-combinatie, manager van het Zorg en Veiligheidshuis en, op afroep, Bureau Regionale Veiligheidsstrategie) de stand van zaken na het eerste halfjaar van de verlenging en de prioriteiten voor de komende periode.

Invloed van corona

De maatregelen a.g.v. corona hebben behoorlijk invloed op het verloop van het project. Er is minder ruimte om nieuwe dingen te ontwikkelen door zwaardere belasting van zowel OOV als sociaal domein van gemeenten, minder tijd voor voorlichting (en alleen op afstand/ online) en er is minder capaciteit voor handhaving.

In 2020 waren 25 slachtoffers in beeld. Dit zijn er minder dan in 2019, toen waren er 36 slachtoffers in beeld. Meer slachtoffers blijven onder de radar. De zorg voor de slachtoffers komt bovendien heel langzaam op gang omdat organisaties en hulpverleners moeilijker bereikbaar zijn door wisselende werktijden a.g.v thuiswerken en door uitval door ziekte. Dit is een zorgelijke ontwikkeling die we ook landelijk zien.

Het vergt veel creativiteit, vasthoudendheid en uithoudingsvermogen van de ketenregisseur en de zorg coördinator om desalniettemin, in samenwerking met gemeenten, de aanpak te ontwikkelen.

Daarnaast heeft de projectgroep een uitvraag gedaan onder gemeenten om behoeften te inventariseren en gezamenlijk focus aan te brengen in de projectactiviteiten aansluitend op de (on-)

mogelijkheden van de gemeenten. Dit heeft geleid tot prioriteiten voor de komende 3 maanden waarvan gemeenten denken dat deze ook haalbaar zijn.

Bereikte resultaten

De projectactiviteiten zijn onder te verdelen in:

- In orde maken van randvoorwaarden voor de lokale en regionale aanpak van mensenhandel.
- Activiteiten t.b.v. het inrichten van een bestuurlijke aanpak binnen de gemeenten.
- Activiteiten t.b.v. het inrichten van een keten van een zorg voor slachtoffers.

Stand van zaken:

- 1) In orde maken van randvoorwaarden voor de aanpak:
 - a. Er zijn afspraken over privacy en gegevensdeling: dit loopt. Toelichting: Het is lastig het werk van de zorgcoördinator mensenhandel goed te onderbouwen voor wat betreft het verwerken van persoonsgegevens. Dat blijkt ook uit de [Handreiking van het ministerie van J&V](#) over de aanpak van mensenhandel en de verwerking van persoonsgegevens. In samenspraak met de gemeenten en juridische werkgroep zoeken we naar aanknopingspunten die er zijn om goede afspraken te maken.
 - b. Signalen worden geanalyseerd via webcrawler: afgerond. Toelichting: We hebben de mogelijkheden m.b.t. de inzet van een webcrawler onderzocht en hieraan blijken teveel juridische belemmeringen te zitten. Daarom is besloten hiervan geen gebruik te maken.
 - a. Preventie van mensenhandel en uitbuiting middels het vergroten awareness: loopt. Toelichting: Er is een activiteitenkalender gemaakt gericht op het vergroten van awareness bij professionals en jongeren. Ondanks dat de uitvoering van voorlichtingsactiviteiten wordt belemmerd door de maatregelen a.g.v corona zijn er toch in 2020 29 presentaties gegeven bij WMO teams, Jellinek, Leger des Heils, PGA Hilversum (volw. en jeugd), reclassering Inforsa en PFHO-SD en Algemeen Bestuur van de Regio Gooi en Vechtstreek en een goedbezocht webinar voor raadsleden. Belemmeringen zijn vooral dat men de voorkeur heeft voor een live- voorlichting en dat scholen al een vol programma hebben door de opgave van onderwijs op afstand.
- 2) Activiteiten t.b.v. het inrichten van een bestuurlijke aanpak binnen de gemeenten:
 - a. Gemeenten hebben een aandachtsfunctionaris mensenhandel aangesteld als contactpersoon binnen de gemeente: loopt. Toelichting: Vrijwel alle gemeenten hebben een aandachtsfunctionaris. Deze zijn soms afkomstig uit het sociaal domein en soms vanuit OOV. De aandachtsfunctionarissen hebben een wisselend aantal uur beschikbaar (gemiddeld 2 tot 4 uur per week).
 - b. Er is beleid ontwikkeld bestaande uit doelen en ambities, een ketenaanpak en een daderaanpak: in ontwikkeling. Toelichting: Er is een uitvraag gedaan naar de behoeften van gemeenten (zie hieronder). Er is bij diverse gemeenten beperkt zicht op de omvang en daarmee urgentie van mensenhandel en aanverwante zaken in hun gemeenten. Dat betekent dat op dit moment nog niet altijd duidelijk is wat er nodig is. Het beleid zien we als sluitstuk waarin de tijdens de pilot ontwikkelde afspraken weergegeven worden.
- 3) Activiteiten t.b.v. het inrichten van een keten van een zorg voor slachtoffers.
 - a. Er wordt kwalitatief goede zorg aan slachtoffers geboden: gestart. Toelichting: Met de belangrijkste zorgaanbieders wordt eenmaal per 6 weken een casusoverleg gehouden georganiseerd door de zorg coördinator met als doel om ketenpartners te ondersteunen.
 - b. Er is opvang voor slachtoffers die dat nodig hebben: loopt. Toelichting: Samen met Flevoland is er 1 noodbed voor vrouwelijke slachtoffers mensenhandel bij het

Oranjestad. Dit is onlangs geëvalueerd en het blijkt dat 1 bed vooralsnog voldoende is en dat de gemaakte afspraken over de begeleiding goed werken. Overigens is het opvallend dat de meeste slachtoffers uit de Gooi en Vechtstreek onderdak/ een eigen woning hebben.

- c. Er is bovenregionale regie op signalen mensenhandel: loopt. Toelichting: Er is een bovenregionaal overleg (Midden Nederland- niveau) waar afstemming plaatsvindt, signalen naast elkaar worden gelegd en trends worden gesignaleerd.
- d. Het is binnen gemeenten helder welke route signalen lopen en wie welke taak heeft: in ontwikkeling. Toelichting: Deze activiteit is later gestart omdat de aandachtsfunctionarissen ook later gestart zijn.

Prioriteiten voor de komende periode (Q1 en Q2 2021)

Om goed aan te sluiten bij de behoeften en (juist in deze corona- tijd) mogelijkheden van de gemeenten is een uitvraag gedaan onder alle aandachtsfunctionarissen. De uitkomsten van de uitvraag zijn besproken met de deelnemers vanuit gemeenten aan het AVO (Ambtelijk VoorbereidingsOverleg van het districtelijk veiligheidscollege voor politiezaken) en met de aandachtsfunctionarissen. Uit deze bespreking zijn prioriteiten voor de komende 3 maanden van de pilot afgesproken. Dat zijn:

- 1) Vergroten van awareness (kennis en deskundigheid) bij met name medewerkers bij de gemeente met klantcontacten.
- 2) Verbeteren kennis over wat er speelt in de eigen gemeente (in kaart brengen van de aard en omvang).
- 3) Goed inrichten van de meldfunctie zodat signalen goed terecht komen (maken van een routekaart voor de gemeentelijke organisatie zodat men weet welke stappen men moet nemen bij signalen en wie wanneer aan zet is).
- 4) Verhelderen van de rol van de aandachtsfunctionaris tussen beleid en uitvoering.

Bijlage: Samenvatting uitvraag gemeenten

- Er is behoefte aan het vergroten van awareness in de eigen organisatie, mn gericht op medewerkers met klantcontacten zoals burgerzaken en sociaal domein. En evt voorlichting aan de Raad en College.
- Er is behoefte aan een scholingsplan.
- De aandachtfunctionarissen hebben een wisselend aantal uur beschikbaar (2 tot 4 uur) waarin men soms ook andere taken verricht in het kader van bescherming en opvang.
- Er is behoefte aan het ontwikkelen van een routekaart voor de gemeentelijke organisatie zodat men weet welke stappen men moet nemen bij signalen en wie wanneer aan zet is. Waarin ook afspraken omtrent gegevensdeling moeten worden meegenomen.
- Er is behoefte aan regionale kennisdeling en van elkaar leren (ong 3 a 4 keer per jaar)
- Prioriteit is nog moeilijk te bepalen maar alle gemeenten noemen seksuele uitbuiting en aandacht voor kwetsbare jongeren.
- Er is behoefte aan verbeterd zicht op aard en omvang en versterken informatiepositie gemeente.
- Men heeft vooral behoefte aan lokaal zicht op signalen en minder aan een regionaal meldpunt. Men ziet het als taak van de ketenregisseur om signalen bij elkaar te leggen. Het delen van kennis en expertise en opwerken van signalen ziet men dan ook als meerwaarde van de ketenregisseur.
- Men ziet de meerwaarde van de zorg coördinator vooral in de ervaring en kennis over de juiste routes.
- Er is behoefte aan een advies over het inzetten van (bestuurlijke) instrumenten om mensenhandel tegen te gaan (barrièremodel).
- De Meld een vermoeden app wordt genoemd als hulpmiddel. En om burgers alert te maken op signalen.